

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
de-care publicare.

La cestiunea reuniunilor preoțesci la noi.

În lumea ideilor aflăm întocma ca și în lumea fizică un proces continuu, care seamănă cu o luptă perpetuă. Precum din elementele de materie capătă formă o mulțime de lucruri, pentru ca mai curând sau mai târziu să dispară, așa se nasc în lumea morală, în capul omului, o mulțime de idei, dintre care numai puține au parte a fi traduse în lumea reală, ear' cele mai multe dispar, ca și când n'ar fi mai fost. Disparițiunea corpurilor în lumea fizică urmează în urma unui proces natural, pe care știința modernă s'a obișnuit a'l numi lupta pentru existență; ear' nerealisarea multor idei se întâmplă mai ales din cauză, că acelea sînt greșite, adică deduse din concluziuni false, sau că în cele mai multe cazuri, nu sînt adecuate împregiurărilor. Pe ambele terenuri în acest proces se aplică o forță necalculabilă; acolo o forță neconscie, aici o forță conscie. Forța aplicată și pe un teren și pe altul o numim perdată, îndată ce nu conduce la scopul propus.

Vorbind de terenul moral numim înțelepciune practică la om și la popoare aceea abilitate, după care scie a economisi cu forțele sale așa, ca nimic din ele, sau cât de puțin, să se piardă înzadar. După cum la un om sau la un popor lipsesce această abilitate în măsură mai mare sau mai mică, este mai mult sau mai puțin nefericit. Dară să încetăm de astădată cu filosofia și să aplicăm adevărurile de mai sus la dezvoltarea culturală a noastră. Privind rezultatele lucrărilor noastre ne mirăm, că noi așa de puțin progresăm. Dacă ne întrebăm, ce poate fi cauza, aflăm, că nu lipsa de forțe, nu inerța, ci aplicarea forțelor, în cele mai multe cazuri — este greșită. Esemplele vor vorbi mai palpabil. Abia se introduseser în anul 1870 statutul organic al bisericei noastre, prin care, după împregiurările noastre, foarte bine și destul de liberal se regulară treburile bisericesci, scolare și economice; cu toate acestea încă în anul următoriu sub egida unor bărbați români, cari pentru un gran de popularitate se lăsară a fi duși de torente, se ivi un curent de idei, imprumutate dela alții, dar care la noi nu se potriviă de loc. Se născu ideia de a emancipa scoala de biserică și pre învățători de sub preoți. Această idee ori-cât de absurdă era, căci la noi nu avea substrat — cu toate aceste pusă în mișcare de nesce bărbați, ce aveau ceva trecere, a fost ventilată și apărută cu mult foc în diarul de atunci „Albina”; și cu toate că

tot așa de tare a fost combătută de diarul „Telegraful Rom.”, ea în diecesa Aradului a primit forma concretă în delăturarea inspectorilor districtuali de școală, cari erau protopresbiteri și înlocuirea lor prin alți, cari nu mai mult din datorința de oficiu, ci din bunăvoință aveau a îndeplini sarcini grele. A trebuit să treacă apoi mai mulți ani, pentru ca să se convingă fie-cine, că școlile concređute bunăvoințe a cuiva, fără obligămēt fies, nu pot prospera. Acum s'a întors ear la protopresbiteri, cari sînt deobligați din oficiu de a îngriji pentru școlile. Acest experiment neprecalculat a adus însă mare derangement și regres în școlile confesionale.

În timpul de curēnd o altă idee, nu de ajuns coaptă, face rotunda în diastica noastră, ba aceasta idee, fiindcă tot așa de puțin s'a combătut din vre-o parte, precăt de puțin a cugetat cei ce o susțin asupra ei, începe a trece în realitate, pentru ca după sfortare zadarnică și desamăgire să cadă în fântână.

Este vorba despre reuniunile preoților la noi. Mărturisesc din capul locului, că-mi vine cu greu a mă pune și lupta contra torentului. O datorința morală îmi impune însă a face aceasta, basat pe convingerea căștigată prin îndelungata cugetare despre acest obiect. Pot greși, în care cas mă rog de îndreptare.

Cestiunea reuniunilor preoților la noi, accentuez la noi! se o privim din două puncte de vedere și adică din punctul de vedere al necesității, și din punctul de vedere al practicabilității. În cele următoare se va susține, că nici din un punct de vedere reuniunile preoților nu au loc. Necesitatea. Preoțimea a fost privită mai de multe ori ca o castă sau clasă, care ar avē interese deosebite de alți creștini, și privind separatismul preotului în biserică apuseană, s'ar putē dice că nu pe nedrept. De aceasta s'a deosebit biserică resăritului, care după instituțiunile ei a fost mai liberală și n'a tras bariera despărțitoare de interesele generale ale credincioșilor. Monachismul cu adevărat, ca separat de viața obștească a celorlalți creștini, a tins și în biserică resăritului a forma și a forma în adevēr o castă, însă și acesta vecuindu și veacul a trebuit să cedeze spiritului, liberal precum îl aflăm în biserică primitivă. Acest spirit în biserică română ortodoxă din Ungaria și Transilvania a luat formă și mai pregnantă prin „Statutul organic.” Această lege organică, prin care se regulează toată administrațiunea bisericescă de jos până sus, deschidēnd poarta fie-cărui creștin ortodox din metropoliă, preot

sau mirean, determină și asigură fie-cărui drepturile și pozițiunea sa. Prin aceasta lege s'a angajat în sfera sa fie-care creștin din metropoliă a lucra pentru binele obștesc al bisericei sale și pentru sporirea în religiozitate, moralitate și prin acestea în cultură. În „Statutul organic” sînt provēđute sinoade parochiale, protopresbiterale, eparchiale și metropolitane; comitete parochiale, protopresbiterale; consistorie eparchiale și metropolitane; epitropii parochiale, protopresbiterale, eparchiale și metropolitane; cu un cuvēt creștinilor preoți și mireni este dat un teren foarte larg de activitate. Pentru toate trebuințele bisericesci și culturale este dat teren de ajuns spre o activitate cât mai estinsă. Față de această stare a lucrurilor întrebăm noi și dorim a fi luminați, ce teren a mai rămas neabăgat în samă pentru preot, care ar mai trebui exploatat prin reuniuni preoțesci. Voim poate a ne întoarce la spiritul de castă, de care biserică resăritului s'a ferit totdeauna? „Proiectul de statute ale reuniunii preoțesci din protopresbiteratul greco-oriental al Sibiului în Transilvania” care tocmai s'a publicat în Nr. 128 al diarului „Telegr. Rom.” ne dă unele puncte la rezolvirea tesei, ce ne o am pus.

Reuniunea proiectată ni se presintă pe lângă corporațiunile legale bisericesci numerate mai sus, ca un corp parasitic, care, neputēnd sta sub consistoriele eparchiale, căci nu au titlul legal la aceasta, trebuie să stea de a dreptul sub organele civile ale statului, ca ori care reuniune privată. Eară, dacă la statutele numitei reuniuni, abstragem dela președinte vice-președinte, membrii activi și, onorari, tacse anuale, pedepse, comitet, casar, și controlor disolvarea reuniunii prin organele statului, când s'ar periclita interesele statului etc. ce le aflăm la toate reuniunile, rămâne esența: Înaintarea culturală și înființarea unei biblioteci: Ei bine: îmi permit a întreba. Uitat-a „Statutul organic” de aceste probleme? Cred că nu! de oare ce comitetele și sinoadele protopresbiterale pot, ba li se recomandă a înființa biblioteci pentru membrii protopresbiteratului, precum consistoriele eparchiale fac biblioteci pentru diecese și precum pot face și parochiele biblioteci pentru parochii. Nu putem crede, că dela bibliotecile reuniunii preoților se intenționează eschiderea mirenilor, căci în biserică noastră nu sînt secrete ale preoților față de laici.

Fiindcă vorbim de protopresbiteratul Sibiului și de reuniunea preoțimei din acest tract, nu putem să nu atingem și împregiurarea, că precum sîntem informați, acest protopresbiterat până astăzi nu și-a

FOIȚA.

Cristian Waldo

CAILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.
(Tradus din franțozesce de E. B.)
(Urmare).

În galeria vânătoarelor se aduse ceaiu și cafea și după un sfert de ceas, toate persoanele designate de maior și de preot, precum și moștenitorii și o parte din servitori și din principalii vasali ai domeniului, plecară spre Stollborg: acolo făcu Cristian, convenabil îmbrăcat onorurile casei împreună cu Nils, cu dannemani tată și fiu, și cu Ul-filas, care fu eliberat după vre-o câte-va oare de prinsoare. Să spunem aici, că el n'a știut și nici acum nu scia, pentru ce dl Iohan i-a pricinuit supărarea aceea; el n'a înțeles nici înainte, nici în decursul, nici după aceea, evenimentele petrecute în Stollborg.

XX.

După ce asistența se reunise, maiorul cetii și împărtășii întreaga afacere relativă la uciderea proiectată a persoanei lui Cristian, și prinșii chemați în fața societății, vēđēndu se perduți prin arestarea

lui Iohan și prin moartea baronului, se apărară așa de rēu, încăt tăgăduirile lor erau ca și mărturisiri. Puffo mărturisii franc, că a fost însărcinat să vērē cupa de aur în bagagiul stăpânului său, și că, pentru fapta aceasta el a primit bani dela Iohan.

— Acum, dise sgērcitul și trufașul baron de Lindenwald, care era vērul cel mai de aproape a reposatului, noi nu cerem alta, decăt să iscălim procesul verbal despre toate, ce tocmai am auđit asupra dlui Iohan, dacă voiți a ne dispensa să judecăm conduita și intențiunile baronului, a stăpēnului său. Este barbar și nepios a instrui aici procesul unui bărbat, care n'a descins încă în mormēt și care, zăcēnd pe patul său de moarte nu mai poate răspunde la acușățiuni. După părerea mea, domnilor, pentru aceasta e prea târziu sau prea de vreme și noi trebuie să refuzăm de a auđi mai multe de aceste. Ce ne pasă nouē de individul, care a luat astfel de mēsură, ca să-și asigure resbunarea, înaintea tribunalelor, în contra unor servitori, la cari nimenea nu cugetă, și în contra memoriei unui bărbat, pe care fie-cine din noi, sperez, e liber a-l aprețui în interiorul său, fără a avē chemarea să-l blasteme în public? Ni s'a vorbit de un testament, despre care nu mai este vorbă, și de oare ce ușor se vede, că avem să fim mistificați, eu, la rēndul meu sînt hotărīt a mă retrage și a nu mă închina înaintea usurpațiunilor de putere a unui mic oficer

de indelta. Eu nu sînt singurul aici, a cărui privilegii nu se recunosc în momentul acesta, și dacă se petrec astfel de lucruri, dvoastră sciiți ca și mine, domnilor, ce avem să facem.

Termināndu-și frasa, baronul de Lindenwald puse mēna pe spadă, și ceilalți moștenitori urmānd esemplul său, s'ar fi încēerat o luptă, dacă nu s'ar fi întrepus preotul cu mare vigoare a vorbei și cu dignitate eclesiastică, invocānd spriginul persoanelor desinteresate și loiale, cari, prin ținuta și reflexiunile lor, condamnară astfel încercarea baronului, încăt adversarii se supuseră și dispensară pe maior de datorința penibilă a se întrepune cu toată vigoarea legilor.

Deveni prea evident, pentru el și pentru toți mărtorii acestei scene, că moștenitorii refuzau a cunoaște motivele urei baronului în contra lui Cristian, da oare ce ei presimțeau adevērul. Dl Goefle puse pe Cristian să șadă, fără afectațiune, sub portretul părintelui său, și asemenea surprindea deja toate privirile; însă nu erau sarcasme destule în limba svedă, ca să exprime aversiunea moștenitorilor în contra șarlatanului denunțat de Iohan, pe care dl Goefle (a cărui bastarderă) voia să-l producă cu ajutorul unui roman neverosimil și cu doveđi fabricate.

Dl Goefle rămase cu sânge rece și suridea; Cristian avea mai multă osteneală a se reține: însă

creat nici băter un fond protopresbiteral și are trebuință încă de multe, care toate se pot îndeplini în cadrul legal al statutului organic. Ar fi dară mai bine, să se îndeplinească mai întâiu toate câte le prescrie legea și dacă expansiunea puterilor noastre e mai mare decât se cere la împlinirea esigențelor legii, atunci numai, și după ce am aflat, că terenul dat nu este de ajuns, ar fi titlu de a trece bariera.

Să trecem acum la momentul practicabilității!

După statutul organic cad asupra preoților o mulțime de sarcini. Preotul trebuie să fie sufletul în parohie, el conduce sinoadele parohiale. La protopresbiterat converge în colegiele preoțesci, de câte ori se face vre o alegere la sinodul protopresbiteral pentru preoți sau la sinodul arhidieceșan sau la congres. El participă la sinoadele protopresbiterale, în comitetele protopresbiterale, în scaunul protopresbiteral. După pozițiunea lui, ca director de scoale în comune, se așteaptă dela el să mai participe și la reuniunile învățătoresci. El pentru atâtea adunări mai nu și poate ține nici Dumineca, nici serbătoarea sa. Și cine îi plătesce vre un diurn sau cărușia? Nimenea. De aceasta nu s'a îngrijit nimenea. Hai, dară să-l mai constringem să mai vină de două sau trei ori pe an la reuniuni, să mai solvească și o facșă anuală și să fie pedepsit, dacă nu participă la adunările reuniunii! Este trebuință dară și din acest punct de vedere să studiem bine cestiunea și să ne ne prea grăbim. Să nu încercăm sarcini preste sarcini bietului preot și cu trebuință și fără trebuință, căci urmând așa și risipindu-se puterile, vom ajunge acolo, că nici cele prescise în statutul organic, să nu se poată îndeplini cu esactitate.

Cestiunea reuniunilor preoțesci s'a adus la desbatere și în sinodul arhidieceșan din anul acesta și credem, că corect a lucrat acel sinod, când s'a enunțiat în contra reuniunilor preoțesci. Am dori, că cei ce s'nt de părere contrariă și stăruiesc pentru înființarea lor, să probeze mai întâiu trebuința reuniunilor și scopul lor, și dacă va face plausibilă trebuința și practicabilitatea reuniunilor, promit și eu a nu fi ășis cuvântul din urmă în privința aceasta.

D. P. P.

Revista politică.

Sibiu, în 11 Noemvbre.

În parlamentul Ungariei se debate în general proiectul pentru căsătoria dintre creștini și evrei. Opoziție face numai clerul catolic și clubul antisemitic. Până astăzi se va fi încheiat dezbaterea generală, și va urma cea specială, carea după cum se vede, se va termina fără multă sfărâmare.

Cestiunea cu denumirea banului în Croația este tot neresolvată încă, și ea se va termina după toate probabilitățile cu denumirea unei persoane binevenită Croaților.

Lupta între partidele din Austria devine din ăi în ăi mai acută.

Cu deosebire ea se prezintă în forma unei crize eminente în Bohemia.

Diarele ne aduc scirea, că nemții din Bohemia s'nt decși a se obține de a lua parte pe viitoriu la lucrările corpurilor legiuitoare și vor reclama despărțirea administrativă a Bohemiei în una germană și alta bohemă.

privirea drăgălașe și implorândă a Margaretei a produs minunea aceasta.

— Acuma, ăse preotul, după ce se făcuse tăcere, să aducem pe dl Adam Stenson, pe care-l ținem ascuns în apartamentul său, de când l'am scăpat din temniță.

Adam Stenson apăru. El se imbrăcase cu îngrijire, fața sa blândă și nobilă, alterată de oboseală, însă vrednică și senină produse multă emoțiune. Dl Goefle îl poști să șadă, și îi ceti declarația scrisă, de mēna sa și încredințată lui Manasse în Perugia. Hărtia aceasta, ce nu se produse încă adunării, fu primită cu o mișcare mare de surprindere și de interes din partea unora, cu o tăcere de uimire din partea celorlalți.

Ambasadorul Rusiei, care poate n'avea pentru Cristian intențiunile, ce-i atribui sau ce voia să deștepte într'ănsul contesa Elveda, se interesa în adevăr pentru fața sa și pentru aerul său hotărât; el începu ași arăta aprobațiunea sa pentru maniera conducerii acestei instrucțiuni.

Considerațiile ce i le conferi abil dl Goefle cu toate prejudețele sale în contra rolului său politic lingușiră ambasadorul, căruia îi plăcea să se amestece în afacerile particulare, ca și în cele publice ale Svediei.

Pasul cutezat al nemților din Bohemia a pus pe gânduri întreagă partida întrunită — așa numită — vereinigte Linke a Reichsrathului din Viena. ăriarul „Neue freie Presse“ vorbind despre acest incident ăice, că înainte de a face acest pas, nemții din Bohemia să cumpănească bine toate împrejurările.

ăriarul bucurescean „Națiunea“ vorbind despre starea internă a monarhiei noastre, și mai ales despre situația din Bohemia, primul articol al Numărului său din 10/22 Noemvre îl închieie în următoarea reasumare;

„Ar fi de datoră bărbaților de Stat din Austria să caute cât mai în grabă a găsi o formulă de organizare internă mai potrivită cu aspirațiunile și dezvoltarea culturală a diverselor naționalități luându-se de fundament deplina egalitate pentru toate naționalitățile. Și esemplul, ce ar da Austria în această privință ar trebui apoi urmat și în Ungaria. Sistemul dualist, întocmit spre a asigura domnia elementului german dincolo de Leitha și a elementului maghiar dincoace de Leitha s'a dovedit, că este nepractic și departe de a stabili legături trainice între diversele popoare, care la rândul lor să formeze stâncă, de care să se sdrobească toate valurile amenințătoare“.

Situația în Franca devine tot mai serioasă. După cum cetim în ăriarul Naționalzeitung, guvernamental China a avisat pre reprezentanții puterilor streine, că China voesce pace, însă dacă Franca va merge mai înainte, ea așteaptă cu linisce răsbolul.

În 20 Noemvre s'a deschis parlamentul Prusiei prin discurs de tron, cetit de ministrul cultelor Puttkamer.

Principele moștenitoriu al Germaniei a debarcat alaltăeri în Valencia și fu primit foarte simpatic.

După telegramele mai proaspete în Serbia au spândurat 8 insurgenți, ceilalți vor urma. Bună metodă de a pacifica o țeară.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

Budapesta, 20 Răpciuni, 1883. În foile maghiare, pe toată ăiua apar articli, cari lovesc când în una, când în alta din naționalitățile conlocuitoare. Loviturile s'nt atât de dese, încât numai pentru înregistrarea lor, ar fi trebuință de câte un jurnal în fie-care limbă a naționalităților lovite. Fiind aceasta cu neputință și nici cu cale, naționalitățile, de multe ori, nici nu crestează unele lovituri. Și aceasta nu pentru că nu ar ave cunoscința de ele, dar pentru că ignorarea se presupune de arma cea mai potrivită, ce li se poate opune.

Cu cât o naționalitate este mai puternică, cu atât are parte de lovituri mai dese și mai mari pentru că așa se crede că poftesce firea lucrului. De aceea maniera de mai sus nici nu se dovedesce totdeauna practică.

Românii, cari s'nt după număr al doilea popor în țeara ungurescă, astăzi, când trăim în așa po-reclită eră a constituționalismului, în cea mai mare parte a teritoriului unguresc, stau sub o lege escepțională, carea îi face necapabili de a fi reprezentați în dietă și în municipii într'o proporțiune convenită; ear încât nu se estinde această lege asupra

tuturor: se folosesc fel de fel mijloace pentru a se dejudeca dispoșiția (legei) ei.

Lucrul merge așa de departe, încât unele foi maghiare, numesc de ticăloși și rēi patrioți pe ungurii din comitatul Severinului, dacă nu vor isbuti să trāntească partida romānilor de acolo.

S'nt ticăloși o mână de unguri din comitatul Crașului, pentru că nu trāntesc pre imposanta majoritate a romānilor?!

Ce satiră!

În comitatul Huniadoarei, unde elementul maghiar dispore cu totul față cu cel român, se ia în nume de rēu și se aruncă ploaie de batjocuri asupra unui candidat în spe la postul de subprefect, pentru că ar fi îndrăsnit să făgăduiască romānilor că, reeșind, va lucra într'acolo ca jumătate din funcționarii comitatului să fie romāni.

Mare păcat a comis bietul om!

Fulgere și trāsnete asupra lui! Ultraștii maghiari, fără s'feală, ar dori ca, în cel mai curat comitat românesc din Ungaria să fie slujbași numai sēcui, cum au fost până acum, și ar privi ca o catastrofă împărțirea în două a oficiilor între ei și romānii, cari formează în comitat 94 de procente.

Frumoase idei de viață constituțională; frumoase esemple de frățietate și egalitate!

De altmintrelea, reflectând la nedreptățile, ce s'au petrecut în acest comitat nefericit în trecutul apropiat, întru adevăr s'ar părē a fi o lovitură a elementului maghiar de aci, proporțiunea de mai sus a oficiilor. În faptă însă n'ar fi altă, decât o apropiere binișor îndepărtată de adevărata dreptate, de oare ce după principiul ecuității și al dreptății nu ar trebui să se împărtească frățesce funcțiunile fără în proporțiunea numerică și atunci nu știu, ce contingent ne-ar da elementul astăzi preponderant.

Nu se mulțamesc stăpânii ăilei, că în centrul comitatului Huniadoarei au scoală reală cu limba esclusiv maghiară și preparandie cu limbă de asemenea maghiară? Nu se mulțamesc că în acest comitat, aproape de centru au un colegiu, în care domnesce exclusivismul în așa măsură, încât mulți tineri romāni, cari absoluează acolo, nici nu știu că esistă gimnasii romānesci în Ungaria, și că și romānii au bărbați cărtarari și inteligenți? Ce poftesc dēnșii;

Poftesc doar, ca să remână comitatul românesc noroit și mai departe și să maghiarizeze pe romāni?

Poftesacă numai mai departe, că odată vor urma și roadele acestei tractării!!

Adese-ori se aude din gura ungurilor, că naționalitățile nemaghiare din țeară în loc de a le mulțami pentru civilizația și starea culturală, la carea i au ridicat, le respond cu ură și agitări fără intrerupere. La aceasta eu nu pot vorbi decât cu fabula lui Aesop despre lup și miel. Această invinuire tendențioasă nu este altă decât o frasă, pe carea nici ei înșiși nu o cred, dar cu carea le place să paradeze la toată ocașiunea înaintea străinilor, cari nu cunosc mai de aproape referințele de astăzi ale Ungariei și cari prin urmare nici nu pot aprecia după adevărata lui valoare curentul, ce domnesce aici la noi într'un mod atât de jignitoriu naționalităților nemaghiare. Este o frasă dovedită în modul cel mai elocent prin faptele lor; căci almintrelea în centru comitatului Huniadoarei în Deva, nu ar fi două scoale înființate și susținute în mare parte din sudoarea romānilor, cu limbă de propunere esclusivă maghiară, nici în Orășcie un colegiu reformaț

După cetirea hărtiei adresându-se preotul cătră Stenson, îl întrebă, dacă este în stare a auđi întrebările, ce au să se facă . . .

— Da, domnule preot, răspuse Stenson; eu aud cam slab, e adevărât, însă nu totdeauna, aud adeseori, lucruri la cari nu vreau să respond.

— Vrei să respunđi astăzi?

— Da, domnule, vreau.

— Recunosci în hărtia aceasta scrisoarea Dtale?

— Da, domnule, o recunosc.

— Motivele tăcerii Dtale îndelungate s'nt es-puse într'ēnsa, replică preotul; însă adevărul recere mai multe detaiuri. Maniera tratării Dtale din partea baronului până în ăiua de astăzi par'că nu motivează temerea, ce ai avut Dta în contra lui, nici teribilele intențiuni, ce-i atribue declarația Dtale în contra altor persoane.

În loc de ori și ce alt răspuns Stenson își refrânse, mănecile hainei sale și arată, pe brațele sale slăbite și tremurătoare urmele funiei, ce strinse încheieturile mânilor sale, până ce dase sângele:

— Eată, ăise el, cu ce jocuri se întrefinea baronul, precând agonia morții i-a stins lumina ochilor și a sfērșit chinurile mele; dară eu n'am mărturisit nimic. De mi-ar fi frânt toate oasele mele cele bătrēne! eu n'ași fi spus nimica. De ce să nu mor în vērsta mea?

— Mai ai să trăiesci, Stenson! esclamă dl Goefle; vei trăi, ca să ai o bucurie mare. Acuma poți vorbi, baronul Olaus a încetat a trăi.

— Știu domnule, ăise Stenson, de oare ce s'nt aici: dară eu nu voi mai ave bucurie pe lumea asta, căci acela, pe care l'am scăpat nu mai esistă!

— Știi asta bine, Stenson? ăise dl Goefle.

Stenson privea prin odate, ce era foarte bine luminată. Ochii săi se opriră asupra lui Cristian, care se reținea, ca să n'abă aerul a-i atrage atențiunea; el se făcea chiar, că nu-l vede, deși ardea de dor să sboare în brațele sale.

— Ei bine, ăise dl Goefle cătră moșneag, ce ai Stenson? Pentru-ce ți se umple fața cu lacrimi?

— Pentru-că mă tem că visez, ăise Stenson, pentrucă deja am cređut că visez, când l'am vedut aici, s'nt două ăile, pentru că nu-l mai cunosc, și pentru-că totuși îl recunosc.

— Șeđi, domnule Stenson, ăise preotul cătră moșneag, care voia să se apropie de Cristian: poate că este o asemănare printr'o întēmplare amăgitoare. Trebuie constatate prin faptele produse de Dta în hărtia, ce tocmai s'a cetit.

— Aceasta e foarte ușor, ăise Stenson, dl Goefle n'are decât să cetească scrisoarea, ce i-am încredințat-o alaltă ieri, și apoi va putē constata identitatea lui Cristian Goffredi cu Crietian de Waldemora, din epistolele lui Manassé, care i le am ăat ieri.

în care se propaga într'un mod așa fățiș ura contra românilor.

Adevărații propagatori ai culturii pe terenul scolar țin cont în toate impregiurările de principii pedagogice, care învață că: omul în nici o limbă nu se poate instrui ușor și cu succes ca în limba lui maternă. Un princip rădămat pe firea omească și neindolnice în rezultatele sale. Ce e drept el nu convine cu exclusivismul și nici nu se poate împăca cu el.

Dacă nu ar fi exclusivismul, atunci în înțelesul principiului pedagogic de mai sus în scoalele medii și populare superioare din comitatul Huniadei ar trebui să fie limba de propunere, limba locuitorilor adecă cea română. Dar lucrul stă altcum. Românul e osândit de unghur la o vecinică suferință și, pentru ca să-l poată ține într'ensă mai departe, vrea să-l țină cu tot prețul în întunec sau apoi să se maghiarizeze.

Fie siguri însă frații maghiari, că dorința din-tâiu va succeda numai în parte și numai pe un timp, ear cea din urmă de loc. Și să nu se amăgească cu credința, că legea firei s'ar pute schimba de dragul lor.

După turtună trebuie să urmeze vreme bună. Și aceasta va urma înainte de a se altera elementul român.

Am recomanda de astă dată, fraților maghiari, ca să se lase de munca sisifică și să-și caute de alte năcazuri, că au destule. Decât să se laude cu cultură și cu civilizațiune, mai bine să învețe înșiși cultură, dacă vreau să se numească propagatorii ei.

A dice că ești propagatorul culturii și a împedeca mersul ei firesc, este o ironie! Și părintescul guvern maghiar așa face. Cine nu crede, aducă-și aminte de cererea românilor din Caransebeș.

În tot Bănatul, unde două părți din locuitori sunt români, nu există nici o școală medie românească. Era o urmare numai firească trebuința neapărată a ei. Această lipsă în timpul din urmă a devenit foarte simțită, și astfel înființarea unui gimnasiu român în Caransebeș s'a hotărât cu entuziasm.

Românii s'au apucat de lucru și le-a succes a afla o cale pentru înființarea și susținerea aceluia institut.

Totul era gata.

Mai trebuia numai aprobarea ministerială, carea la început, mai de nimenea nu se trăgea la îndoială. Amară amăgire însă. Aceea aprobare, care altcum era lucru de câte-va minute, s'a trăgănat mai bine de doi ani și în urmă în zilele trecute, în loc de aprobare, ca un trăsnet din senin, a venit ordinațiunea ministerială, ca să se distribuie între comunele contribuente fondul, ce era menit pentru înființarea și susținerea gimnasiului român.

O lovitură, carea a sguduit din temelie inima fie-cărui român binesimțitoriu. Minune! și dicea toată resuflarea românească din statul unguresc! D'apoi nici cu banii noștri să nu ne fie iertat a ne înființa școale, ca să ne învățăm băieții? Ce gândesce guvernul țerei?

S'a făcut ultima încercare; dar până acum fără rezultat, pentru că așa poftesce cultura ungurescă, carea, judecată din acest punct de vedere, este unică în felul ei.

Apoi mai dice cineva, că nu sunt unghurii chemați a civiliza și cultiva orientul, mai dice că nu sunt vrednici de recunoștința naționalităților conlocuitoare nemaghiare?

— Eu am jurat, dise dl Goefle, să nu desfac scrisoarea aceasta decât după moartea baronului. Eu am desfacut o, sunt două oare și iată puținele cuvinte ce ea conține: „Spargeți zidul din dosul portretului baronei Hilda, în Stollborg, la dreapta de crucea ferestrei din odaia ursoaicei.“

— A! a! dise maiorul la urechia dlui Goefle, până ce preotul puse să ridice portretul și să procedă, sub direcțiunea lui Stenson, la desfacerea ascunzișului, eu ași fi creșut că dovada să află în odaia astupată cu zid

— Har domnului, nu, răspuse tot așa avocatul, căci s'ar fi vădut că noi am străbătut acolo, o impregiurare ce multămită cartelor mari puse iară la loc, nimenea nu observă; ne ar fi putut acuza că am pus noi însuși dovezi false. Dară eu am înțeles în castelul nou din niște vorbe misterioase a lui Sten, că putem aduce fără teamă ori și câți martori.

Ascunzișul desfacut preotul însuși luă dintr'ensul o cutie de metal, unde se găsi o hârtie decisivă ce îndată se cetii.

Era o istorioară foarte netedă și foarte detaliată, scrisă întreagă de mâna baronei Hilda, de zilele cele triste ce le petrecuse în Stollborg sub paza odiosului Iohan și de urmăriile în contra ei și în contra credinșilor amici și servitori, Adam Stenson și Karina Boetsoi.

Nefericita văduvă declară și jură, „pe vecinică

În fața esemplului de mai sus toate per, nu-mai răbdarea fără păreche a românului stă nemișcată, răbdarea lui și credința în triumfarea cauzei celei drepte, triumfare, care este numai întrebare de timp.

Maghiarii fericesc pe cetățenii români prin împedecarea înființării de școale și nu pre cum fac alte neamuri de oameni!

Ei sunt, precum vreau să fie, adecă cum numai sunt alți. Și spre mirarea lumii, aceasta deocamdată le succede de minune. Adeseori săvârșesc lucruri, de cari își stă mîntea în loc.

Poftească numai pe calea apucată, căci odată trebuie să se tredească. Și să nu uite pe marele lor bărbat, B. Eötvös, care în celebra sa operă „A Karthauzi“ de bună seamă și la adresa unghurilor a vorbit, când a dis, că cel mai amar lucru e sinămagirea.

Pl.

Triumf.

În zilele trecute diarele din România ne aduseră plăcuta știre, că domnișoara Bărsescu a atras atențiunea lumii artistice din Viena prin talentul Dsale. Dovada cea mai mare a talentului junei artiste române este impregiurarea, că ea fu admisă la rola de probă în teatrul curței din Viena, un lucru, de care se împărtășesc numai talentele probate.

Eri am primit următoarea telegramă din Viena: „Artista română Bărsescu a obținut astăzi pe scena Burgtheatruului în rola Hero cel mai strălucit rezultat. Publicul a primit-o cu aplause frenetice, oferindu-i mulțime de cununi. Românii din Viena s'au întrunit în onoarea debutantei într'un banchet festiv.“

Gratulăm junei artiste române, pentru succesul strălucit pe cariera apucată, succes, care ridică văduva neamului nostru.

Varietăți.

* Ministeriul de interne sub Nr. 66487 a înțarit statutele „Reuniunii femeilor române din Brașov și Săcele“ înființate pentru spriginirea văduvelor sêrmene de religiunea greco-orientală.

* În necs cu notița noastră din Nr. trecut, dăm loc următorului anunciu funebrel:

Cu inima sfășiată de adâncă durere vă aducem la cunoscință trista știre despre încetarea din viață a iubitei noastre consoartă, fică, soră, cumnată și nepoată,

Maria Frateș născ. Bărbuc,

care după îndelungate și grele suferințe în frageda vîrșetă de 20 ani, și în al 4-lea an al fericitei sale căsătorii, și-a dat blândul său suflet în mâinile creatorului Mercuri în 9 Noemvre la oarele 2 a. m.

Rămășițele pămîntesci ale scumpei repodate se vor așeza la locul de odihnă eternă în cimiteriul bisericii din Turcheș în 10 Noemvre la 2 oare p. m. Satulung în 9 Noemvre 1883.

Alecse Frateș învîșător, ca soț.

Alecse Frateș, paroch, cu soția Iustina ca părinți.

Petru Bărbuc cu soția Paraschiva ca părinți.

Ioan Bărbuc ca frate.

Ioan și Nicolae Frateș, G. Ludu preot cu soția Maria, N. Bălășcuță cu soția Eufrosina, Ana și Victoria Frateș ca cumnați.

Nicolae Soiu paroch, Ioan Odor paroch, ca unchi.

sa mîntuire și pe sufletul bărbatului său și a primului său copil, amîndoi omorîți la porunca unui om, pe care nu voiesce să-l numească, a cărui crime însă au să fie cunoscute odată, că ea a născut un al doilea fiu, fruct a legitimei sale uniri cu baronul Adelstan de Waldemora, la 15 septemvre 1746, la oarele două de dimineață, în sala ursoaicei din Stollborg. Ea istorisi, în mod totodată modest și dramatic, curagiul ce-l avea să facă, să n'audă păzitorii săi instalați în odaia numită odaia păzitorului, vîitătura cea mai mică. Karina îi asistase în suferințele sale, tot cîntînd lângă dînsa, ca să ascundă șgomotul plîngerilor nou născutului. Stenson nu părăsise odaia în decursul nașterii copilului, și îndată după naștere el se încercase a-l duce prin ușa secretă: ușa aceasta însă era încuiată și păzită. (Pe vremea aceea, gaura din apartamentul situat deasupra odăiei ursoaicei nu exista, de oare ce Stenson nu se încercase a o folosi). Stenson, după ce fu vizitat, totuși putu eși din pavilion, ca să caute o barcă ce o aduse favorisat de întunecimea nopții până sub stîncile sau bolovanii lacului, și Karina cobori copilul pe fereasta într'un coș legat de funie. Pentru toate acestea a trebuit vreme și ziua apăru. Fereasta din odaia păzitorului se deschise în momentul, când Stenson primi copilul în mâinile sale tremurînde; însă norocos scutit de boltitura stîncii, el se putu ascunde și așteptă până ce păzitorii

* (Facultatea de medicină din Iași) e amenințată să dispară. Liberalul ne spune că în formarea bugetului pe anul 1883/84 comisiunea bugetară a decis să desființeze această facultate sub cuvînt, că ea n'ar fi frecventată d'un număr suficient de studenți.

* Lucruri ciudate cetim în diarele din Budapesta. Se dice, că în Ocna Sibiului într'o seară din zilele trecute fu ucis pe stradă reprezentantul orașului Obert Frigyes, după care a rămas 7 copii orfani. Se mai dice că ucigătorilor le-a perdit și urma, din cauza investigației fără nici o glavă a judecătoriei cercuale din Sibiul.

* În procesul contra Spanga et Comp. tabla reg din Budapesta a adus sentența, prin care se întărește sentența forului I, încât privesce spîndurarea lui Spanga și Pitélyi, cu privire la servitoriul lui Máláth Berecz pedeapsa cu moarte se schimbă în închisoare la 15 ani.

* (Palme academice.) — B. Public află că spre a recompensa cu o înaltă distincțiune onorifică meritele eminentului nostru scriitor și archeolog d. A. Odobescu, care ocupă ași sarcina de secretar al legățiunii diplomatice române, guvernul francez l'a numit Ofițer al instrucțiunii publice acordându-i dreptul d'a purta la pept decorație de aur numită Palme academice.

* (Pentru medici femeesci.) — Antipatia damelor Indiene de a fi tractate de medici bărbătesci, a produs o agitație cu scop de a îndemna pe doctorișe să se mute cu practica lor în India, unde să li se garanteze un venit anual oare care. Spre acest scop s'au subscris în Bombay 50,000 Rupie, ear un domn Cama a dăruit 12,000 lire sterlinge pentru un spital de femei și copii, în care să fie numai medici feminini!

* (Blăstemul orașelor mari.) — Fumul cauzează mari pagube în Londra, unde numai la edificiul parlamentului necesită reparățiuni anuale pentru suma de 2500 lire sterlinge. În o întrunire anuală, ținută nu de mult de cătră societatea pentru stîrpirea fumului, fumul s'a numit cel mai mare blăstem al Londrei și al altor orașe mari și numai pentru înființarea unui stabiliment, în care să se adune și să se ecsamineze toate propunerile și aparatele pentru împușinarea sau nimicirea fumului, unii membri au subscris câte 100 și chiar 500 lire sterlinge. Se întrunesc știința și practica spre a combate pe acest mai mare dușman al orașelor mari.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 22 Noemvre n. 1883.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.85	119.75
Acțiuni de bancă de credit ung.	836.—	281.50
Datorie de credit austr.	78.90	78.90
Acțiuni de stat austriacă în argint.	79.25	79.25
Renta de aur ung. de 4%	87.25	87.10
Renta ung. de hârtie.	95.20	86.85
Împrumutul drumurilor de fer ung.	113 —	138.30
Scrișuri fonciari ale institutului „Albina“	—	100.80
Datorie de stat austriacă în hârtie	78.60	78.80
S rji de regularea Tisei	110.10	110.—
Galbiu	5.71	5.72
Napoleon	9.57	9.58
London (pe polita de trei luni)	120.36	120.40

se liuisciră, ca să treacă recomandându-se lui Dumneșu micul spațiu între lac și între țermul din dosul gaard-ului.

Cristian, explorînd situațiunea această bisară, găcise și, și reconstruise propria sa istorie.

Copilul fu incredințat Anei Boetsoi, maicei Karinei și a dannemanului Joe. El fu nutrit de o căprioară îmblîndită, în căscioara din Blaackdal, și din timp în timp baroneasa prinsă primi știri despre el prin anumite semne de focuri aprinse pe orizon.

Linișcită de soartea copilului său, baroneasa voia să fugă împreună cu dînsul în Danemarca, baronul însă legase de libertatea ei condițiunea a iscăli o declarație de graviditate simulată; și de oare ce ea refuză, dîcînd că consimte să se acuze de eroare, însă nu de înșelare, baronul făcu alusiune la bănuielile grele asupra evenimentului, ce dînsa doorea atât să-l ascundă. Atunci, tremurînd de frică să nu se descopere nașterea și refugiu! fiului său și să nu-l peardă, ea iscăli hârtia aceea, redactată de preotul Mickelson.

„Însă, în fața lui Dumneșu și a oamenilor, dicea ea în noua sa declarațiune, protestez aici în contra propriei mele iscălituri, și jur că ea mi s'a stors cu puterea și cu frica. Dacă am tradat, sub astfel de impregiurări pentru prima dată în viața mea, adevărul, toate maiele vor înțelege adevărul meu și Dumneșu mă va erta.“

Nr. 505. [601] 3—3
CONCURS.

Pentru întregirea unui post de învățătoriu la scoala capitală gr. or. din opidul Rășinari, prin aceasta se scrie concurs cu termin până la 30 Noemvrie st. v. a. c.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

Salariu anual de 350 fl. v. a. și relut pentru cuartir și lemne 60 fl. v. a. plătiți în rate lunare anticipative.

Doritorii de a ocupa acest post au ași așterne în termenul prefipt pețițiunile lor, instruite după prescrișele legilor, la comitetul parochial din opidul Rășinari.

Sibiu, 28 Octombrie 1883.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Sibiului în conțelegere cu comitetul parochial.

Simeon Popescu m. p.,
protopresbiter.

Nr. 310. [610] 2—3
CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul Lupșei se publică prin aceasta concurs pe baza „Statutului organic” §. 63 combinat cu §. 23 punct 5. și a instrucțiunii votate de sinodul archidieceșan la 13/25 Aprilie 1877, Nr. 191. §. 7.

Reședința fiitorului protopresbiter va fi la locul central al tractului, în comuna Ofenbaia.

Emolumentele împreunate cu acest post protopresbiterial sânt: a) venitele ordinari protopresbiteriali, cari stau din ajutoriul de stat și din tacșele, ce încurg pentru ședulele de cunună, pentru vizitarea comunelor tractuali, pentru procesele divorțiali și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiteriale, b) venitele ordinari ale parohiei de clasa a III-a din comuna Ofenbaia, însă numai, după ce va deveni aceasta vacantă, fiind de present definitiv ocupată.

La postul acesta pot concurge bărbați apți și bine meritați pe terenul bisericesc și scolar, în special aceia: cari după o pregătire cel puțin de 8 clase gimnasiale sau reale, cu testimoniu de maturitate, au terminat studiile teologice la vre-unul din institutele metropoliei noastre, și au susținut cu succes bun esamenul riguros de calificățiune; sau cari după pregătirea indicată mai sus au terminat studiile teologice la vre un institut ortodox afară de metropolia noastră, dar apoi au depus esamenul de calificățiune înaintea comisiei esaminătoare a consistoriului archidieceșan.

Pot însă concurge și fără testimoniu de calificățiune profesorii de teologie și preoții chirotoniți înainte de introducerea esamenelor de calificățiune, dacă în celelalte au calificățiunea prescrișă de mai sus.

În mod excepțional mai pot concurge și fără prescrișă calificățiune gimnasială acei administratori protopresbiteriali, cari din privire la aplicabilitatea lor, la zelul și acurateța manifestată în administrarea protopresbiteratului, vor avè dela consistoriul archidieceșan (plenary) specială îndreptățire la acest concurs.

Cei ce voiesc a concurge la acest post, au ași așterne suplicile de concurs la Veneratul consistoriu archidieceșan în Sibiu în restimp de 30 de zile dela prima publicare a acestui concurs în foaia „Telegraful Român” alăturând câte o tabelă de calificățiune, care se conțină date esacte și speciale în următoarele rubrici: numele, caracterul (rangul bisericesc) și locuința concurentului, anii etății, (anul, luna, și ziua născerei); studiile pregătitoare afară de cele teologice (anul, locul și categoria acelora, esamen de maturitate, doctorat și altele; studiile pregătitoare teologice (anul, locul acelora

și esamenul de calificățiune); servițiile de până acum pe terenul bisericesc (timpul, locul și categoria acelora); în fine cunoscința limbilor și alte reflexiuni. Datele din această tabelă sânt de a se întări cu documente, cari se accludă în original, precum; carte de botez, testimonii scolastice și de maturitate, testimonii teologice și de calificățiune, atestate de serviții bisericesci și eventualmente toate altfel de recomandări.

Ofenbaia, 17 Septembrie 1883.

Comitetul protopresbiterial gr. or. al tractului Lupșei.

Ioan Danciu m. p., Petru Gosia m. p.,
președ. comit. protop. notar

Nr. 4141 Scol. [615] 1—1

Ioan Boteanu din Gioagiu, protopresbiteratul Gioagiului II, care cu ocaziunea alegerii de învățătoriu în comuna Boholt, protopresbiteratul Gioagiului I, la 2 Octomvre a. c. a sedus pre alegători prin beuturi și prin ofertul de a provedè oficiul învățătoresc cu salariu mai mic decât cel publicat în concurs, prin această în sensul Normativului scolar din 1882 §. 78 se eschide pentru tot deauna dela candidarea la ori ce oficiu bisericesc.

Ceea ce spre scire și conformare se aduce la cunoscința tuturor oficiilor protopresbiterali și parochiali din archidieceșă.

Dat din ședința senatului scolaric al consistoriului archidieceșan gr. or. român ținută în Sibiu, la 20 Octomvre, 1883.

Nr. 4295. [616] 1—1

Ioan Bibu din Slimnic, protopresbiteratul gr. or. al Sibiului, pe baza §-lui 78 al normativului scolar din 1882 se eschide pentru totdeauna dela candidarea la ori ce funcțiune eclesiastică pe teritoriul archidieceșei, pentru că după cum s'a constatat prin învestigățiunea efectuită la 12 și 21 Octomvre a. c. spre a ajunge la stațiunea de învățătoriu la scoala gr. or. din Slimnic, s'a folosit de mijlocul imoral de a promite scăderea salariului învățătoresc și alte mijloace de corupțiune.

Ceea-ce spre scire și conformare prin această se aduce la cunoscința tuturor oficiilor protopresbiterali din archidieceșă.

Din ședința consistoriului archidieceșan ținută în Sibiu la 3 Noemvre 1883.

Nr. 374 [603] 3—3

EDICT

Domnica Balint (Söciu) din Cohalm (Rupea) pretura Cohalmului, domiciliată prin căsătorie în Merchiașă carea de 9 ani și jumătate a părășit în mod clandestin pre legitimul său soț de căsătorie Nicolae Oncea din Merchiașă, fără a sci ubicațiunea ei până astăzi, e citată; ca în termin de trei luni de zile dela publicarea acestora, să se prezenteze sau în persoană sau printr'un apărătoriu pleni-potențiat spre acest scop înaintea subsemnatului for matrimonial căci altcum procesul divorțial urdit în contră-i din partea bărbatului ei, se va decide și în absența dēnsei, conform legilor esistente.

Cohalm 2 Octomvre 1883.

Forul matrimonial gr. rēsăritean al protopresbiteratului Cohalmului.

Nicolau Mircea m. p.,
administrator protopopesc.

Anunțiu.

Subscrișul — care pricepe pe deplin afacerile de economie, agrarie, și cele referitoare la vite de atare economie, și care scie scrie, ceti și vorbi limba germană, maghiară și română — Caută un loc de dregători economic.

Respuns la adresă: [608] 2—3

Frideric Schuster,
econom în M. diaș.

Nr. 251. [617] 1—1
Publicațiune.

Conform §. 124 din Regulamentul pentru procedura judecătorească în cause matrimoniale se aduce la cunoscința publică, că Preavenerabilul Consistoriu archidieceșan dto 11 Octombre a. c. Nr. 2408. B. în procesul divorțial dintre Ilie Căndrea ca actor și Elena Achim Mara ca inctă ambii gr. or. din Săcel, a adus sentență cu desființarea căsătoriei din motivul pribegirii inctei.

Săliște, 29 Octombre 1883.

Oficiul protopresbiterial gr. or. tractului Săliștei.

Dr. Nicolae Maier m. p.,
protopresbiter.

Nr. 5381 — 1883 civ. [560] 1—3
Publicațiune.

Din partea subscrișului tribunal se aduce la cunoscința publică, că în afacerea segregării hotarului și a regulării de presiune în fosta comună urbană Mica (Miketalva) pentru învestigățiunea în privința permisibilității acesteia se va ține di de pertractare la 9 Ianuarie, 1884 după ameași la 3 oare în comuna Mica la casa judelei.

La aceasta se citează foștii domni urbanali și foștii iobagi — úrbères — cu observarea, că absența lor nu va impedeța ținerea pertractării, și că esmlarele pețițiunilor se pot consulta la antistia comunală sau la acest tribunal regesc.

Pertractarea de investigație o va face judele esmis Székely Miklos.

Din ședința tribunalului regesc din Elisabetopole, din 12 Noemvre 1883.

Nagy Lajos, m. p., Butak m. p.,
president. notar.

TIPOGRAFIA ARCHIDIECESANĂ în SIBIU.

A eșit de sub presă:

[598] 3

CALENDARIU

pe anul visect dela Christos
1884.

Anul al treideci și treilea.

Prețul unui esemplar legat 30 cr., pentru vëndători nelegat 23 cr. v. a. și legat 25 cr. v. a.

CUPRINSUL:

Calendarul Julian și gregorian, cu însemnarea esactă a Evangeliilor și glasurilor de peste an. — Pătrarele tunilor. — Genealogia casei domnitoare austriace. — Regenții europeni. — Servișul postal și telegrafic. — Tacsa de timbru pentru polițe și documente. — Tabela pentru computarea intereselor. — Mēsurile noue și vechi.

Șematismul

bisericeii ortodoxe-orientale române din Ungaria și Transilvania cuprinđând și protopresbiterii, administratorii protopresbiterali, parochii și învățătorii cu comunele bisericesci din archidieceșă după noua arondare a protopresbiteratelor.

Ierarhii metropoliilor învecinate din Austro-Ungaria.

Pajura, (Poveste din Ardeal). — Cine a scos pe Adam și pe Eva din raiu, (Snoavă). — Pindul și Carpatul, (Episod din istoria resbelului independentei României). — Poesii: „Vine iarna, vine iarna”. — „Ursul, Vulpea și Lupul”. — Cugetări bētrănesci.

Conspectul sēptēmănilor. — Însemnarea tērgurilor.

Administrațiunea tipografiei archidieceșane în Sibiu.

Elemente de istoria naturală

pentru scoalele populare, de Dr. Daniil P. Barcianu, prelucrate în conformitate cu planul de învățământ al normativului scolar, votat în sesiunea sinodului archidieceșan din anul 1882.

Cursul I, descrieri de indiviđi, cursul II, comparări și grupări, cu multe ilustrațiuni.

Amēdoue cursurile admise pentru scoalele populare din archidieceșă și din diecesele Arad și Caransebeș, prin decisiunile Nr. 3025/1882, Nr. 3883/1883 al Venerabilului consistoriu archidieceșan, prin decisiunea Nr. 1244/1883 a Venerabilului consistoriu din Arad și Nr. 460 Scol. 1881 a Venerabilului consistoriu din Caransebeș.

Cursul III în preparare.

Prețul cursului I, 50 cr. v. a.; al cursului II, 60 cr. v. a.

Se află în deposit la librăria archidieceșană din Sibiu.

[597] 3—3

La comande mai mari rabat corespunđitor.

Zambach și Gavora.

Fabrica de vestminte și recuisite bisericesci

de rit catolic și grec.

[555] 7—30

în Budapesta, strada Vațului, Váczi utca Nr. 17.

Felon sau Odăjdii Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachin, prapori. Toate felurile de steaguri, și pentru societăți industriale (și pentru pompieri) co-

vor pe altariu, potiruri, pietohlebni-ca, cădelnițe, pacifical, candelde de altar, policandre pentru biserici, ricide, chivot, cărți de Evangelie etc.

Comande se efectuesc prompt. — Obiectele, cari nu vor conveni, se vor schimba cu altele.